

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА
Кафедра німецької філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В. о. декана факультету
іноземних мов
доц. Бораковський Л. А.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НІМЕЦЬКА МУЗИКА І КУЛЬТУРНА ІДЕНТИЧНІСТЬ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузь знань	<u>03 гуманітарні науки</u> шифр і назва галузі знань
Спеціальність	<u>035 Філологія</u> (шифр і назва спеціальності)
Спеціалізація	<u>035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька</u>
Факультет, відділення:	<u>факультет іноземних мов, кафедра німецької філології</u> (назва інституту, факультету, відділення)

Львів 2023–2024

Робоча програма з навчальної дисципліни «*Німецька музика і культурна ідентичність*» для студентів за спеціальністю 035 Філологія для спеціалізації 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька. Львів: ЛНУ, 2023. 13 с.

Розробник: **Світлана Павлівна Маценка**, професор кафедри німецької філології, доктор філологічних наук, професор

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри німецької філології

Протокол № 12 від “23” червня 2023 р.

В.о. завідувача кафедри
німецької філології

(доц. Петрашук Н. Є.)

Ухвалено Вченою радою факультету іноземних мов

Протокол № 9 від “26” червня 2023 року

© _____, 2023 рік

© _____, 2024 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 03. Гуманітарні науки	вибіркова	
Модулів – 1	Спеціальність: 035 Філологія Спеціалізація: 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно)	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		1-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		2-й	-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,6	Освітній ступінь: магістр	16 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		58 год.	год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
		Вид контролю:	
			залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу «Німецька музика і культурна ідентичність» – ознайомлення з історією німецької музики у культурозначному аспекті її внеску у творення культурної ідентичності.

Завдання:

- Осмислення понять «культурна ідентичність», «музика як зріз культурної ідентичності», «німецька музика»;
- Виокремлення музичних феноменів, тісно пов'язаних із творенням національної ідентичності;
- Характеристика співу, за Мартіном Лютером, як приналежного до сфери священного;
- Характеристика музичного внеску в культурну ідентичність першого «титана музики» Йоганна Себастьяна Баха;
- Усвідомлення специфіки музичної концепції Людвіга ван Бетовена;

- Пояснення «німецькості» німецької музики Ріхарда Вагнера;
- Заглиблення у критичну теорію музики Теодора В. Адорно і оцінки ним «нової музики»;
- Окреслення ролі популярної музики для формування культурної ідентичності.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК3.** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК4.** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5.** Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК7.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК12.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності (ФК):

- ФК2.** Здатність осмислювати мистецтво слова як систему систем, розуміти еволюційних шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.
- ФК3.** Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.
- ФК6.** Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
- ФК7.** Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.
- ФК10.** Здатність застосовувати літературознавчу методологію, розглядати актуальні літературні тексти в літературно-історичному контексті, розуміти специфіку літературної комунікації у культурологічному та історичному полі, усвідомлювати зв'язок літератури з іншими дискурсами і формами знання.
- ФК11.** Здатність вільно, гнучко та ефективно використовувати німецьку та англійську мови у письмовому та усному мовленні, в різних жанрово-стильових видах і реєстрах спілкування для розв'язання комунікативних завдань.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН3.** Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.
- ПРН8.** Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.
- ПРН11.** Здійснювати науковий аналіз мовного й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.
- ПРН12.** Дотримуватися правил академічної доброчесності.
- ПРН15.** Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати*:

- Теорію культурної ідентичності;
- Етнологічні підходи до вивчення музики;
- Поняття «німецької музики» у його тлумаченні діячами музичного мистецтва;
- Внесок визначних німецьких музичних митців у формування культурної свідомості.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *вміти*:

- Застосовувати культурологічні знання для поглибленого розуміння об'єктів філології;
- Оцінювати музичну культуру, класичну і популярну, за її здатністю впливати на формування особистісної і культурної ідентичності.

Програма навчальної дисципліни

Німецька музика і культурна ідентичність

Змістовий модуль 1. Музика як феномен культури

Тема 1. Поняття «культурної ідентичності»: роль музики для її формування. Музична ідентичність

Тема 2. Музика в історичній перспективі: національні компоненти в музиці різних епох

Тема 3. Етномузикологія і транскультурні музичні студії. Музика і гендер. Роль музики в еміграційних процесах сучасності

Змістовий модуль 2: Музика як вираження «німецької душі»

Тема 4. Тлумачення співу як вияву національної душі Мартіном Лютером

Тема 5. Екзиль і релігійна ідентичність у творах Йоганна Себастьяна Баха

Тема 6. Транскультурна ідентифікація музики Моцарта

Тема 7. Людвіг ван Бетговен і ідея національного у XIX столітті (Дев'ята симфонія)

Тема 8. Міф як основа формування колективної ідентичності у Ріхарда Вагнера

Тема 9. Томас Манн – критичний вагнеріанець

Тема 10. Популярна музика і культурна ідентичність

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Музика як феномен культури												
Тема 1. Поняття «культурної ідентичності»: роль музики для її формування. Музична ідентичність	7	2				5						

Тема 2. Музика в історичній перспективі: національні компоненти в музиці різних епох	7	2				5						
Етномузикологія і транскультурні музичні студії. Музика і гендер. Роль музики в еміграційних процесах сучасності	7	2				5						
Разом за змістовим модулем 1	21	6				15						
Змістовий модуль 2: Музика як вираження «німецької душі»												
Тема 4. Тлумачення співу як вияву національної душі Мартіном Лютером	9	2	2			5						
Тема 5. Екзиль і релігійна ідентичність у творах Йоганна Себастьяна Баха	9	2	2			5						
Тема 6. Транскультурна ідентифікація музики Моцарта	9	2	2			5						
Тема 7. Людвіг ван Бетговен і ідея національного у XIX столітті (Дев'ята симфонія)	9	2	2			5						
Тема 8. Міф як основа формування колективної	14	2	2			10						

ідентичності у Ріхарда Вагнера												
Тема 9. Томас Манн – критичний вагнеріанець	10		2			8						
Тема 10. Популярна музика і культурна ідентичність	7		2			5						
Обговорення самостійної роботи	2		2									
Разом за змістовим модулем 2	69	10	16			43						
Усього годин	90	16	16			58						
ІНДЗ			-	-		-			-	-	-	
Усього годин												

5. Темні семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Глумачення співу як вияву національної душі Мартіном Лютером	2
2	Екзиль і релігійна ідентичність у творах Йоганна Себастьяна Баха	2
3	Транскультурна ідентифікація музики Моцарта	2
4	Людвіг ван Бетговен і ідея національного у ХІХ столітті (Дев'ята симфонія)	2
5	Міф як основа формування колективної ідентичності у Ріхарда Вагнера	2
6	Томас Манн – критичний вагнеріанець	2
7	Популярна музика і культурна ідентичність	2
8	Обговорення самостійної роботи	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Прочитати і опрацювати окремі розділи книги «Музика і культурна ідентичність» (Musik und kulturelle Identität / Hrsg. von Detlef Altenburg und Rainer Bayreuther. Weimar: Bönenreiter, 2004. 864 S.). Визначити поняття культурної ідентичності і роль музики в її формуванні.	5
2	Визначити предмет, об'єкт і тематику етномузикології. https://www.musiklexikon.ac.at/ml/musik_E/Ethnomusikologie.xml	5
3	Послухати музику періоду Реформації. Визначити її особливості. https://www.youtube.com/watch?v=-qV400tKGd0	5
4	Послухати вибрані твори Й. С. Баха.	10
5	Послухати вибрані твори Моцарта.	10
6	Послухати 9. симфонію Людвіга ван Бетговена.	10
7	Переглянути оперу «Перстень Нібелунга» Р. Вагнера.	8
8	Прочитати есе «Томас Манн і німецька музика» Ганса Рудольфа Вагета. Vaget H. R. Thomas Mann und die deutsche Musik // Vaget H. R. Seelenzauber. Thomas Mann und die Musik. Frankfurt am Main: Fischer Verlag, 2012. S. 21–47.	5
	Разом	58

7. Індивідуальні завдання

Написати реферат на одну із запропонованих тем:

1. Wagner und Verdi – Nationalkomponisten oder Europäer.
2. Richard Wagner über die „deutsche Musik“.
3. Musik im Namen Martin Luthers.
4. Nationale Johann Sebastian Bach-Bedeutung.
5. Beethoven als Verfechter der persönlichen Freiheit.
6. Friedrich Nietzsche mit und gegen Wagner.
7. Modernistische Musik von Richard Strauss.
8. Selbstdarstellung in den populären Liedern.
9. Transgender in der Musik.
10. Integrative Kraft der Musik für Flüchtlinge.

8. Методи навчання

Пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладення матеріалу. Колаборативне навчання. Інтерактивне навчання. Культурознавчий метод.

9. Методи контролю

Загальною метою контролю успішності науково-теоретичної та практичної методичної підготовки є виявлення рівня засвоєння студентами теоретичних знань навчальної дисципліни та обсягу умінь застосовувати набуті знання для вирішення практичних завдань.

Система контролю з «*Німецька музика і культурна ідентичність*» для студентів освітнього рівня «магістр» охоплює **поточний контроль** та **підсумкове оцінювання**.

Під час *поточного контролю* оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, результати самостійної роботи з науковою літературою та першоджерелами, а також якість виконання студентом індивідуального завдання у вигляді реферату та його презентації.

Підсумкове оцінювання - залік

Підсумкове оцінювання навчальних досягнень студентів у формі заліку враховує результати аудиторної роботи, самостійної роботи та модульних тестових завдань.

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90–100	зараховано
70–89	
51–69	
26–50	не зараховано
1–25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	56 балів (поточний контроль) – оцінка участі у лекціях та відповідей на семінарських заняттях	20 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання самостійної роботи	24 бали (модульна письмова робота)
Мінімальний пороговий рівень	31 балів (поточний контроль)	10 балів (проміжний контроль)	10 балів

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
--------	--

45–56 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибокого та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, аналізує і робить висновки.
35–45 балів	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовує при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Проте при висвітленні певних питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються неточності та незначні помилки.
25–35 балів	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. НЕ здатний до глибокого аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
12–25 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриваючи зміст теоретичних питань і практичних завдань.
5–12 балів	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавальних явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0–5 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Вид	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
Реферування статті, фрагменту монографії	Оцінювання самостійної роботи студентів враховує якість та обсяг опрацювання наукової та додаткової художньої літератури, вміння її реферувати, аналізувати, узагальнювати результати пошуків, а також виклад власних думок. Для отримання максимальної кількості балів необхідно детально ознайомитися з науковими текстами, виокремити основні положення, підтвердити їх цитатами. Реферування	10

	теоретичних робіт за готовими зразками оцінюється не вище 5 балів.	
Аналіз художнього твору	Обов'язкове прочитання оригінальних художніх текстів та їхній самостійний аналіз.	10

Критерії оцінювання модульної роботи:

- «відмінно» (19 – 24 бали): повне розкриття теми, яке демонструє глибоке розуміння предмету вивчення й аргументований виклад матеріалу, правильне оформлення наукової роботи;
- «добре» (14 – 19 балів): достатнє розкриття теми, яке демонструє доволі глибоке розуміння предмету вивчення й аргументований виклад матеріалу, правильне оформлення наукової роботи з деякими неточностями і незначними помилками;
- «задовільно» (5 – 14 балів): неповне розкриття теми, яке демонструє поверхневе розуміння предмету вивчення й недостатньо аргументований виклад матеріалу, неправильне оформлення наукової роботи із суттєвими неточностями і помилками;
- «незадовільно» (0 – 5 балів): незадовільне виконання завдання, яке свідчить про недостатню сформованість передбачених фахових компетентностей, знань і вмінь або невиконання завдання.

Відвідування лекцій	2 x 8 = 16
Семінарські заняття	8 x 5 = 40
Самостійна робота	20
Модульна робота	24
Разом	100

Для зарахування семінарського заняття обов'язковим є прочитання заявленого у темі художнього твору в оригіналі, ознайомлення із додатковою теоретичною літературою, глибоке розуміння тексту на рівні мови і художньої образності.

Для зарахування самостійної роботи обов'язковим є *вдумливе прочитання* запропонованих художніх творів, вміння виокремити головні думки і теоретичні положення та розуміння концептів історії.

Для зарахування модульної роботи обов'язковим є огляд розв'язання запропонованої проблеми в науковій літературі, а також формулювання власного розуміння проблеми, що розглядається.

11. Методичне забезпечення

Lepa S., Hoklas A.-K., Guliamow M., Weinzierl S. Wie hören die Deutschen heute Musik? // Media Perspektiven 11, 2013. S. 545–553.
Sound Studies: Traditionen – Methoden – Desiderate / Hrsg. von H. Schulze. Bielefeld: transcript, 2015.

12. Рекомендована література

Базова

1. Borchmeyer D. Schiller und Wagner oder die Entdeckung des Deutschtums // Wagner Weimar Eisenach. Richard Wagner im Spannungsfeld von Kultur und Politik / Hrsg. von Helen Geyer, Kiril Georgiev, Stefan Alschner. Bielefeld: transcript, 2020. S. 11–38.
2. Dorn Thea, Wagner Richard. Die deutsche Seele. München: Albert Knaus Verlag, 2011. 560 S.
3. Identität in den Kulturwissenschaften. Perspektiven und Fallstudien zu Identitäts- und Alteritätsdiskursen / Hrsg. von Sonja Altnöder, Martin Lütke, Marcel Vejmelka. Trier: wissenschaftlicher Verlag, 2011. 316 S.
4. Music and German National Identity / ed. by Celia Applegate, Pamela Potter, Chicago: the University of Chicago, 2002. 328 p.
5. Musik – Identität – Raum. Perspektiven auf die österreichische Musikgeschichte / Hrsg. von Gernot Gruber, Björn R. Tammen, Barbara Boisits. Wien: Böhlau Verlag, 2021. 321 S.
6. Musik und kulturelle Identität / Hrsg. von Detlef Altenburg und Rainer Bayreuther. Weimar: Bärenreiter, 2004. 864 S.
7. Musik und kulturelle Identität: aktuelle Perspektiven / Hrsg. von Ann-Kristin Iwersen. Hamburg: Verlag Dr. Kowač, 2012. 172 S.
8. Wißmann F. Deutsche Musik. Berlin, München: Berlin Verlag, 2015. 510 S.

Допоміжна

1. Beethoven-Handbuch 5. Beethovens-Welt / Hrsg. von S. Rampe. Laaber: Laaber-Verlag, 2019. 662 S.
2. Fließende Übergänge. Historische und theoretische Studien zu Musik und Literatur / Hrsg. von Hans Ester, Eddy Mulder. Amsterdam: Rodopi, 1997. 308 S.
3. Eisenstadt Shmuel Noah. Die Konstruktion nationaler Identitäten in vergleichender Perspektive // Giesen Kulturelle und nationale Identität. Studien zur Entwicklung des kollektiven Bewusstseins in der Neuzeit / Hrsg. von Bernhard. Frankfurt am Main: Suhrkamp Verlag, 1992. S. 21–38.
4. Halbscheffel Bernward. Johann Sebastian Bach und die Rockmusik. Zitate, Paraphrasen, Bearbeitungen. Leipzig: Halbscheffel Verlag, 2018. 251 S.
5. Rösing H. Populäre Musik und kulturelle Identität: Acht Thesen // Heimatlose Klänge? / Hrsg. von Thomas Phleps. Karben: CODA-Verlag 2002. S. 11–34.
6. Vaget H. R. Thomas Mann und die deutsche Musik // Vaget H. R. Seelenzauber. Thomas Mann und die Musik. Frankfurt am Main: Fischer Verlag, 2012. S. 21–47.

Интернет-ресурси

1. Kristano B. Exil und religiöse Identität in einigen Kantaten von Johann Sebastian Bach // European Journal of Theology - Volume 29, Issue 2, 2020 https://www.aup-online.com/docserver/fulltext/09602720/29/2/06_EJT2020.2_KRIS.pdf?expires=1689956986&id=id&accname=guest&checksum=9DC853E98C2290723C7A87F88C1634EF
2. Musik – Politik – Identität / Hrsg. von M. Gardner, H. Walsdorf. Göttingen: Universitätsverlag, 2016. 218 S. // https://univerlag.uni-goettingen.de/bitstream/handle/3/isbn-978-3-86395-258-7/freie%20referate_3.pdf?sequence=1&isAllowed=y
3. Wagner Weimar Eisenach. Richard Wagner im Spannungsfeld von Kultur und Politik / Hrsg. von Helen Geyer, Kiril Georgiev, Stefan Alschner. Bielefeld: transcript, 2020 // <https://www.transcript-verlag.de/shopMedia/openaccess/pdf/oa9783839448656.pdf>

4. Wißmann F. Deutsche Musik? Ein Essay zur Konstruktion von Identität über nationale Zuschreibungen // Musikforum, 2018 https://bastianlange.de/wp-content/uploads/2018/12/Mufo_2017_04.pdf